

اظهار نظر برخی مسوولان اقتصادی

آهنگ خصوصی سازی شتاب می گیرد

تصویب کلیات اصل ۴۴ قانون اساسی اظهار نظر بسیاری از مسوولان اقتصادی را به دنبال داشته است. معاون کل و وزیر امور اقتصادی و دارایی از جمله کسانی است که با اظهار امیدواری نسبت به اجرای ذیل این اصل اعلام کرده «به این ترتیب تنها ۱۵ شرکت دولتی می مانند».

محسن صفایی فراهانی می افزاید: «باید فضای سرمایه گذاری و اطمینان به سرمایه گذاری با استفاده از خصوصی سازی در کشور توسعه یابد».

وی می گوید: «اصل ۴۴ به عنوان یکی از اصول قانون اساسی که در مقطع پیروری انقلاب تهیه شده بود با رویکرد شرایط سیاسی - اقتصادی سال ۵۸ تهیه شده است. در حالی که امروزه شرایط کشور کاملاً با آن سال ها متفاوت است».

به گفته وی، رعایت اصل ۴۴ قانون اساسی در قالب بانک ها و بیمه ها و بسیاری فعالیت های بزرگ در شرایط خاص است. چرا که متلازمانی شبکه برق در کشور کمتر از ۶ هزار مگاوات بود، اما امروز بیش از ۳۰ هزار مگاوات است.

صفایی فراهانی اصل ۴۴ را نیازمند مشخص سازی سیاست های کلی توسط مجمع تشخیص مصلحت نظام دانست و تأکید کرده «در این زمینه قوانین لازم برای به وجود آمدن شرایط انجام فعالیت های اقتصادی در تمام بسته هایی که به عنوان صنایع بزرگ در گذشته محسوب می شدند و امروز صنایع بزرگ نیستند باید تصویب شود». غیر از نفت و گاز، صنایع و معادن باید در بخش خصوصی سرمایه گذاری شوند. در زمینه بانکداری و بیمه غیر از یکی دو بانک دولتی مابقی باید به بخش خصوصی واگذار شوند. تأمین نیرو و کلیه امور پست و امور مخابرات به استثنای شبکه های مادر مخابراتی و واگذاری فرکانس باید به بخش خصوصی واگذار شوند.

سدها و شبکه های آب رسانی نیز با لحاظ جهات امنیتی و رعایت حقوق مردم باید بتوانند به بخش خصوصی واگذار شوند.

معاون کل وزیر امور اقتصادی و دارایی واگذاری که امکانات موجود مثل صنایع و بنگاه های موجود در بخش بانکداری و بیمه ای به بخش خصوصی را مورد توجه قرار داد، در این زمینه توضیح می دهد: «کار کارشناسی تمامی این موارد در کمیسیون های تخصصی مجمع تشخیص مصلحت انجام شده و اکنون در دستور کار مجمع قرار دارد».

بدیهی است اگر این موارد بتوانند به عنوان سیاست ها و رویکردهای جدید مورد تصویب

مجمع قرار گیرند و در نهایت به تأیید مقام رهبری برسند و ابلاغ شوند، ابهاماتی که در جهت صنایع بزرگ و امکان سرمایه گذاری روی آنها وجود داشت کم می شود.

وی ادامه می دهد: «به همین دلیل مجلس می تواند قوانین مناسب تری را وضع کند؛ زیرا در

تمام این سال ها به دلیل اصل ۴۴ بسیاری از قوانین مورد شک و تردید شورای نگهبان قرار می گرفت و عموماً سرمایه گذاری جهت های خود را نتوانست در جامعه شکل دهد. امروزه نیز شاهد آن هستیم کسانی که بخواهند در صنعت فولاد و سایر فلزات سرمایه گذاری کنند، با مشکل مواجه اند».

اگر مجمع تشخیص مصلحت کار کارشناسی خود را بعد از بررسی کمیسیون های تصویب برساند، در معنای رویکرد جدیدی است که با چشم انداز ۲۰ ساله هماهنگ خواهد بود. لازمه زدن حرف اول اقتصادی در منطقه و دستیابی به بالاترین رشد تولید ناخالص ملی، شفاف سازی هدف هادر قانون گذاری است.

بیشتر از ۱۵ شرکت دولتی در راستای خصوصی سازی در قالب دولتی باقی نخواهند ماند. و اگر رویکرد چشم انداز ۲۰ ساله مورد قبول واقع شود برای عملیاتی شدن آن اصلاحات اصل ۴۴ قانون اساسی لازم است.

تعمیل در خصوصی سازی

در عین حال برخی معتقدند تعجیل در خصوصی سازی برای کشور مخرب است. صادق خلیلیان در این باره می گوید: «در هیچ جای جهان این حجم واگذاری به بخش خصوصی در یک مدت زمان کوتاه انجام نشده و این کار از نظر علمی و تخصصی به هیچ وجه توجیه پذیر نیست».

وی با بیان اینکه هدف از خصوصی سازی به تأمین کسری بودجه دولت تبدیل شده می افزاید: این تعجیل در خصوصی سازی، آثار بسیار مخربی بر اقتصاد کشور و روند تولیدات شرکت های واگذار شده به بخش خصوصی خواهد گذاشت.

ما هنوز مشخص نکرده ایم که خصوصی سازی شرکت های دولتی تا کجا پیش برود و مهم تر از آن وضعیت شرکت هایی که تا به حال واگذار کرده ایم بررسی نشده تا مشکلات پیش آمده برای آنان دوباره تکرار نشود.

خلیلیان با بیان اینکه دولت در واگذاری شرکت های خود به بخش خصوصی دقت نکرده است، می گوید: «بسیاری از شرکت های ضعیف دولتی که با قیمت ارزان و غیر واقعی به بخش

خصوصی واگذار شده اند، ورشکست و موجب بیکاری هزاران نفر در کشور شده و امنیت مالی و اجتماعی خانواده های آنان به هم خورده است». بسیاری که شرکت های دولتی که با قیمت نازل خریداری شده تعطیل شده و با تبدیل زمین شرکت ها به زمین های مسکونی اقدام به فروش آنان کرده اند.

خلیلیان همچنین می گوید: «حجم زیاد عرضه سهام در بورس کشور موجب نوسانات شدید در شاخص های بورس می شود و قیمت سهام عرضه شده را نیز کاهش خواهد داد و به دلیل

رانت اطلاعاتی در بورس کشور که اکثر اوقات موجب منفر شدن سهامداران جزء می شود ممکن است روند اداره این شرکت ها را با مشکل مواجه کند».

فکر اساسی برای خصوصی سازی

نماینده رباط کریم هم می گوید: «بر اساس بودجه امسال برای تحقق درآمد ۶ هزار میلیارد تومان خصوصی سازی شود.

در حالی که امسال ۷ هزار میلیارد تومان برای توسعه شرکت های دولتی در نظر گرفته شده است، با این روند نه تنها در زمینه

خصوصی سازی پیشرفت نداشته ایم بلکه پسرقت نیز کرده ایم».

وی می افزاید: «خصوصی سازی در کشور تاکنون به دلایل خاصی تحقق نیافته است و برای این موضوع باید فکر اساسی کرد. یک هزار و ۲۰۰ میلیارد تومان از محل واگذاری شرکت های دولتی در بودجه امسال پیش بینی شده است که برای تحقق آن باید ۲ هزار و ۴۰۰ میلیارد تومان واگذار شود زیرا طبق قانون باید ۵۰ درصد به خود شرکت ها پرداخت شود و ۵۰ درصد به حساب دولت ریخته شود.